

Tájékoztató

A Budapest Főváros Kormányhivatala BP/2800/00288-2/2022. iktatószámú szakmai segítségnyújtásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros Kormányhivatala tájékoztatásának tartalma:

A *Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról* szóló 19/2020. (X. 9.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: SZMSZ) 52. § (4)-(5) bekezdése nincs összhangban a *Magyarország helyi önkormányzatairól* szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 44. §-ával.

Az SZMSZ vitatott rendelkezése előírja, hogy amennyiben a rendkívüli ülést kezdeményező indítvány a képviselő-testület döntésének meghozatalára irányul, akkor ahhoz az SZMSZ-ben meghatározott formai követelményeknek megfelelő előterjesztést is csatolni kell. Budapest Főváros Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) szerint az előterjesztés benyújtásának megkövetelése törvényellenes, mert az Mötv. 44. §-a szerint az ülés kezdeményező indítványban elégséges az ülés összehívásának indokát előadni. A Kormányhivatal jogi álláspontja, hogy az „Mötv. a rendkívüli képviselő-testületi ülés kötelező összehívásának eseteit kógens módon szabályozza, a 44. §-ban megállapított követelmények szűkítésére vagy bővítésére nem ad a helyi jogalkotónak felhatalmazást”.

Fentiekből következően a Kormányhivatal indokoltnak tartja az SZMSZ 52. § (4)-(5) bekezdésében foglalt rendelkezések felülvizsgálatát.

A SZMSZ rendkívüli ülés összehívását szabályozó rendelkezése:

„52. § (1) A polgármester rendkívüli ülést hívhat össze, ha a soron következő rendes ülést megelőzően szükséges a Képviselő-testület döntése. A polgármester a rendkívüli ülés meghívójában köteles megindokolni, miért szükséges a soron következő rendes ülést megelőző döntéshozatal.

(2) A polgármester köteles rendkívüli ülést összehívni, ha az Mötv. 68. § (1) bekezdése szerint a Képviselő-testület valamely döntésének ismételt tárgyalását kezdeményezi.

(3) A polgármester az Mötv. 44. §-ának megfelelően köteles tizenöt napon belül rendkívüli ülést összehívni. Az indítványnak tartalmaznia kell az összehívás indokát és a javasolt napirendet.

(4) Ha a (3) bekezdés szerinti indítvány a Képviselő-testület döntésének kezdeményezésére irányul, az indítványhoz csatolni kell a döntési javaslatot tartalmazó e rendelet szabályainak megfelelő előterjesztést.

(5) A Képviselő-testület a (3) bekezdés szerinti indítványban megjelölt ügyet szabályszerűen benyújtott előterjesztés hiányában is megvitathatja, de arról döntést nem hozhat.

(6) Az (5) bekezdés szerinti korlátozást a Budapest Főváros Kormányhivatalának vezetője által előterjesztett indítvány esetében nem kell alkalmazni.

(7) Nem köteles a polgármester rendkívüli ülés összehívására, ha a (3) bekezdés szerinti indítványt a munkaterv szerint soron következő rendes ülést megelőző tizenöt napon belüli időpontban terjesztik elő. A rendkívüli ülés összehívásának mellőzése esetén az indítványban szereplő ügyet a polgármester a rendes ülésre napirend kiegészítéseként terjeszti elő.”

Az Mötv. Kormányhivatal által hivatkozott 44. §-a:

„44. § A képviselő-testület szükség szerint, a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott számú, de évente legalább hat ülést tart. Az ülést tizenöt napon belüli időpontra össze kell hívni a települési képviselők egynegyedének, a képviselő-testület bizottságának, valamint a kormányhivatal vezetőjének a testületi ülés összehívásának indokát tartalmazó indítványára. Az indítvány alapján a testületi ülést a polgármester hívja össze a testületi ülés indokának, időpontjának, helyszínének és napirendjének meghatározásával.”

A Kormányhivatal álláspontjának értékelése:

A Kormányhivatal rendkívüli ülés összehívására vonatkozó álláspontja az Önkormányzat előtt az SZMSZ megalkotása előtt is ismert volt. A Kormányhivatal ugyanis már 2017-ben a BP/1010/00261-1/2017. számú szakmai segítségnyújtás keretében kiadott tájékoztatójában is kifejtette a korábbi SZMSZ¹ felülvizsgálatával összefüggésben, hogy az Mötv. „a rendkívüli ülés kezdeményezése kapcsán egyetlen jogszabályi kötelezettséget ír elő a kezdeményezők számára garanciális szabályként, nevezetesen, hogy meg kell jelölni az indítványban a rendkívüli ülés összehívásának az indokát”. A régi SZMSZ kifogásolt 31. §-a az alábbiak szerint rendelkezett:

„31. § (1) A képviselő-testület rendkívüli ülést tarthat, ha azt a bizottság vagy legalább öt képviselő indoklással ellátott kérelemben indítványozza.

(2) Amennyiben az indítványt az arra jogosult nyújtotta be, és **az az SzMSZ előterjesztésekre vonatkozó 10. mellékletében foglalt rendelkezéseknek is megfelel**, a rendkívüli képviselő-testületi ülést az indítványnak a polgármesterhez érkezésétől számított leghamarabb két munkanapon, de legfeljebb tíz munkanapon belüli időpontra össze kell hívni.”

A hatályos SZMSZ kialakítása során a rendkívüli ülés szabályainak meghatározásakor az előterjesztő figyelemmel volt a Kormányhivatal 2017-ben adott, és többször megismételt tájékoztatójára. Ezért az Mötv. 44. §-a szerinti indítvány esetében az SZMSZ 52. § (3) bekezdése további követelmények előírása nélkül kifejezetten kötelezi a polgármestert a rendkívüli ülés összehívására. **A régi SZMSZ-től eltérően a formális előterjesztés benyújtása nem az összehívás, hanem az érdemi határozathozatal feltétele.** Ezt a megfontolást az SZMSZ indokolása kifejezetten rögzítette az alábbiak szerint:

„A Kormányhivatal észrevételeire figyelemmel módosul a rendkívüli ülés összehívására vonatkozó szabályozás. Eszerint a rendkívüli ülés kötelező összehívását eredményező kezdeményezés követelményeként nem írható elő, hogy a kezdeményezők az Mötv. 44. §-a szerinti indítvány mellett szabályszerű előterjesztést is benyújtsanak. Ugyanakkor

¹ a 2020. október 9. napjáig hatályban volt 28/2012. (VII. 2.) önkormányzati rendelet

előterjesztés hiányában - a Kormányhivatal indítványára összehívott ülés kivételével - a Képviselő-testület határozatot nem hoz.”

Ezzel összhangban fogalmaz az SZMSZ 66. §-a is:

„A rendkívüli ülés napirendi javaslata a polgármester által megtárgyalni javasolt előterjesztéseket, valamint az **Mötv. 44. §-ának megfelelő indítvány esetén az abban megjelölt javaslatot tartalmazza.**

A 66. § rendelkezésének szövegezése következetesen jeleníti meg a polgármester és az Mötv. 44. §-ában meghatározott személyek rendkívüli ülés kezdeményezési joga közötti különbséget. A polgármester az SZMSZ 52. § (1) bekezdése alapján csak akkor jogosult a képviselő-testület rendkívüli ülését összehívni, ha a képviselő-testületnek a soron következő rendes ülés előtt döntést kell hoznia valamely kérdésben. Az erre vonatkozó indokolást a meghívóban köteles rögzíteni. Ugyanakkor ilyen megkötést az SZMSZ 52. § (2) bekezdése az Mötv. 44. §-a szerinti kezdeményezők (képviselek egynegyede, bizottság, kormányhivatal) esetében nem tartalmaz.

Ugyanis tipikus, de nem szükségszerű, hogy az ülésre javasolt napirend célja valamely önkormányzati döntés meghozatala legyen. Elképzelhető, hogy az ülés célja csupán valamely benyújtott tájékoztató, vagy egy későbbi konkrét előterjesztés alapját szolgáló szakmai koncepció megvitatása. Az Mötv. e tekintetben tág teret enged a helyi önkormányzat szabályozási autonómiájának. A helyi SZMSZ-ek szabályozhatnak akár olyan üléstípusokat is, amelyeknek kifejezetten nem célja a döntéshozatal (emlékülés, egyes kiemelt témák, koncepciók megvitatását vagy az önkormányzat tisztségviselők beszámoltatását szolgáló ülés stb.). Megjegyzendő, hogy **az Mötv. sem a rendes, sem a rendkívüli ülés fogalmát nem ismeri.** A „rendes-rendkívüli” ülés megkülönböztetése ugyan a gyakorlatban elterjedt, de nem az Mötv.-ből következő szabályozási szükséglet. Sőt az Mötv. megszövegezéséből sokkal inkább az ülések egységes szabályozása következne. Az Mötv. 44. §-a még csak külön bekezdésekbe sem bontja szét a „tervszerűen kötelezően megtartandó” ülések számát meghatározó szabályt és a képviselők, bizottság vagy kormányhivatal indítvány alapján kötelezően összehívandó ülésekre vonatkozó szabályt. **Ebből következően téves minden olyan állítás, miszerint az Mötv. bármilyen kógens rendelkezést tartalmazna kifejezetten a rendkívüli ülésekre vonatkozóan,** hiszen az Mötv. a rendkívüli ülés fogalmát sem ismeri.

Az Mötv. 44. §-ából egy követelmény következik kényszerítően: az ott meghatározott személyektől származó indokolt indítvány alapján a polgármester köteles a megjelölt téma megvitatására összehívni a képviselő-testület ülését.

Egyébiránt akármilyen üléstípusokat is vezet be a képviselő-testület, az Mötv. 53. §-a alapján az ülés összehívására, menetére és a döntéshozatalára vonatkozó részletes szabályokat köteles a helyi sajátosságokra figyelemmel az SZMSZ-ben meghatározni. A szabályozás kialakítása során pedig számos az Alaptörvényből és más törvényekből következő szempontot kell érvényesíteni. Ide sorolhatók példálózó jelleggel az alábbi követelmények:

- a jogalkotási eljárásra és az egyéb közhatalmi döntéshozatalra vonatkozó az Alaptörvény demokratikus jogállamiságot deklaráló B) cikk (1) bekezdéséből származó követelmények, különös tekintettel az Alkotmánybíróság „jogalkotás ésszerű rendjére” vonatkozó megállapításaira²;

² Lásd: 8/2003. (III. 14.) AB határozat, 63/2003. (XII. 15.) AB határozat, 164/2011. (XII. 20.) AB határozat, 6/2013. (III. 1.) AB határozat. Ezen elsősorban az Országgyűlés eljárásával összefüggésben megfogalmazott Idősbarát önkormányzat • Befogadó település

- azon alapvető rendelkezés érvényesítése, miszerint a „helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot” [az Mötv. 2. § (2) bekezdés];
- helyi közösségek bevonásának követelménye a fontosabb döntések előkészítésébe [az Mötv. 53. § (3) bekezdés];
- jegyző törvényességi ellenőrzésének biztosítása [az Mötv. 53. § (1) bekezdés k) pont];
- az önkormányzati rendeletek és normatív határozatok megalkotása során a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvényben (a továbbiakban: **Jat.**) foglalt követelmények érvényesítése;
- az önkormányzati rendeletek és normatív határozatok megalkotása során a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendeletben (a továbbiakban: **Jszr.**) foglalt követelmények érvényesítése.

A Kormányhivatal jelen megkeresésében lényegében azt a megállapítást teszi, hogy Mötv. 44. §-a szerint indítványozott rendkívüli ülés esetében az önkormányzati döntéshozatalt nem köthető formális írásbeli előterjesztéshez. Ugyanakkor ez a megállapítás az önkormányzati rendeletek és normatív határozatok esetében biztosan nem tartható, hiszen a Jat. és a Jszr. rendelkezései nem érvényesíthetők írásbeli előkészítés nélkül. Tehát a normatív aktusok esetében a jogszabályi követelményeknek megfelelő írásbeli előkészítésnek nincs alternatívája. A helyi közügyek demokratikus intézésének és a széles körű nyilvánosság biztosításának követelményével [Mötv. 2. § (2) bekezdés] ugyancsak ellentétben állna, ha a helyi közösség életét jelentősen befolyásoló döntéseket úgy hozhatná meg a képviselő-testület, hogy a választópolgárok elvi lehetőséget sem kapnak döntési javaslatok előzetes megismerésére. Márpedig a Kormányhivatal álláspontjából az következik, hogy rendkívüli ülés kezdeményezése esetén az SZMSZ nyilvánosságot és társadalmi egyeztetést előíró garanciális rendelkezései korlátlanul megkerülhetők, és az önkormányzati döntések a rendkívüli ülésen elhangzó szóbeli előterjesztések alapján meghozhatók.

Tehát látható, hogy a Kormányhivatal Mötv. 44. §-a kapcsán kifejtett jogértelmezése olyan következményekre vezet, ami nincs összhangban sem az Mötv. szabályozási rendszerével, sem más törvényekből következő követelményekkel. Ebből következően nem felel meg sem a rendszertani, sem a teleologikus értelmezés követelményének.

A Kormányhivatal álláspontjának vitatása

A Kormányhivatal az Mötv. 133. § (3) bekezdése alapján szakmai segítségnyújtás keretében fejtette ki álláspontját. Az előző bekezdésben kifejtett szakmai véleményem szerint az SZMSZ-ben szükséges szabályozni a rendkívüli ülés összehívásának és előkészítésének szabályait. A Kormányhivatal álláspontját az Önkormányzat nem köteles elfogadni. Az Mötv. 133. § (3) bekezdés nem zárja ki azt sem, hogy a segítségnyújtás keretében akár többkörös szóbeli konzultációt folytasson a Kormányhivatal az Önkormányzattal. A Kormányhivatalt a képviselő-testületi ülést megelőzően tájékoztattam szakmai álláspontunkról.

---

követelményeket a Kúria is irányadónak tekinti az önkormányzati jogalkotás törvényességének vizsgálatakor (lásd: Kúria Köf.5.046/2016/8. számú határozat [13] bekezdés)

Ha a Kormányhivatal nem fogadja el álláspontunkat, akkor törvényességi felhívással fog élni. Ez esetben az Önkormányzat vagy visszakozik, vagy vállalja, hogy a Kormányhivatal megtámadja az SZMSZ-t a Kúrián.

Budapest, 2022. május 30.

dr. Filipsz Andrea
jegyző